

helyreigazítás

Szakolczai György: Barankovics István 1945. áprilisi levele a Magyar Katolikus Püspöki Karnak

A *Múltunk* 2008. évi negyedik számában megjelent forrásközlésem¹ második dokumentuma a *Jánosi József S. J. Pro memóriája* szerkesztett címen szerepelt. Erre a forrásra eredetileg Mészáros István könyve hívta fel a figyelmemet. A következőket írta róla: „Kézbe kapta Mindszenty a Demokrata Néppárt legfőbb világnézeti tanácsadójának, Jánosi József jezsuitának 1945 májusában készített Pro memóriáját is.”² Az ehhez a mondathoz fűzött lábjegyzet közölte az irat iktatószámát, és ennek alapján megkértem és megkaptam a dokumentumot a Prímási Archívumban. Az irat fedőlapján Drahos János akkori káptalani helytartó alábbi kézírásos feljegyzése található: „Katolikus párt és sajtó ügye. Tudomásul. Bpi szemináriumi lakásomon adta át egy klerikus minden megjegyzés nélkül. Azt hiszem, P. Jánosi munkája a pro memoria. 1945. V. 26. Drahos.” Mészáros István és Drahos János egybehangzó írásos megjegyzése alapján joggal tételeztem fel, hogy az irat szerzője P. Jánosi József S. J. volt.

Mészáros István új könyvében azonban közzétette Barankovics István most előkerült, Mindszenty József veszprémi püspöknek címzett, 1945. szeptember 9-i keltű levelét. Ebben olvasható a következő: „7. A Püspöki

Kar egyes tagjaihoz benyújtott *politikai Pro Memóriát*, mely a jelenlegi világpolitika és benne a magyar politika átnézetét tartalmazta, én írtam, kifejtve a párt létét támogató érveket is. *Ez az én legszemélyesebb munkám.* Benne Pálffy[nak] semmi része nincs. Idevágó munkámról P. Jánosi úr adhat fölvilágosítást.”³ Mészáros a könyv 84. oldalának 10. lábjegyzetében megadja ugyanazt az iktatószámot, amit előző könyvében, és Drahos rájegyzését ugyancsak közli.

A fentiek alapján tehát bizonyos, hogy az irat Barankovics István munkája.

Helyreigazítás

A *Múltunk* 2009. évi első számából kimaradt, hogy Matilde Eiroa: *A múltbeli kapcsolatokról a jelenkori követelményekig. A spanyol–magyar kapcsolatok helyreállításának folyamata* című tanulmányát Rozsnyai Katalin fordította. A hibáért bocsánatot kérünk, a felelősség természetesen kizárólag minket terhel.

Egry Gábor
felelős szerkesztő

¹ SZAKOLCZAI György: Szekfű Gyula és Jánosi József 1945. áprilisi levelei a Magyar Katolikus Püspöki Karnak. *Múltunk*, 2008/4. 110–133.

² MÉSZÁROS István: *Mindszenty és Barankovics. Adalékok a „keresztény párt” problematikájához.* Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2005. 26. (A Barankovics-levél helye: 69–74.)

³ MÉSZÁROS István: *Árnyak és fények. Kiegészítések a Mindszenty-életrajzhoz.* Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2008. 73. (Kiemelések az eredetiben.) – Mészáros István ez a könyve lényegesen pozitívabb, megítélésem szerint a történelmi tényeknek jobban megfelelő képet rajzol Barankovicsról, mint a 2005-ös munkája. Vö. SZAKOLCZAI György: A nagy vita a keresztény politikáról. *Egyháztórtalom*, 2008/5., 6., 2009/1., 2.